

Překážka litispendence v mezinárodním právu soukromém

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá institutem překážky litispendence v mezinárodním civilním procesním právu. S rostoucí globalizací a nárůstem přeshraničních obchodních styků roste také riziko jurisdikčních konfliktů mezi soudy různých států. Překážka litispendence slouží jako mechanismus prevence vydávání protichůdných a vzájemně neslučitelných rozhodnutí tím, že brání soudu, u kterého bylo totožné řízení zahájeno později, aby v řízení pokračoval, dokud soud, u kterého bylo řízení zahájeno jako první, nerozhodne o vlastní mezinárodní příslušnosti. Základním předpokladem účinku překážky litispendence je totožnost paralelních řízení, která bývá vymezována pomocí totožnosti stran sporu a totožnosti věci. Práce podrobně analyzuje právní zakotvení překážky litispendence v evropském právu, zejména v nařízení Brusel I bis, a porovnává tento přístup s alternativními instituty, jako je *forum non conveniens* nebo *anti-suit injunction*, které jsou běžné v právních systémech *common law*.

Dále se práce snaží analyzovat postupný vývoj překážky litispendence v bruselském režimu směrem k větší flexibilitě, zejména ve vztahu k paralelním řízením vedeným zároveň u soudů členských států EU a u soudů třetích států. Předmětem práce je i úvaha nad budoucností institutu překážky litispendence, kterou ovlivňuje současná iniciativa k přípravě nové mezinárodní úmluvy pro regulaci paralelních řízení na půdě Haagské konference mezinárodního práva soukromého. Aktuální návrh a úvahy zde publikované usilují o kompromis mezi inherentní přísností překážky litispendence s diskreční povahou institutu *forum non conveniens*. Práce uzavírá, že i když překážka litispendence zůstává důležitým nástrojem pro řešení jurisdikčních konfliktů v rámci Evropské unie, její budoucí použití na globální úrovni může být ovlivněno nově vznikajícími mezinárodními právními nástroji.

Klíčová slova: překážka litispendence, paralelní řízení, forum non conveniens